

COLLECTION

Innovation, integration and modern
problems in the scientific activities of young
researchers and students: theory and
practice

www.d-pressa.com

31
MARCH

Jizzakh, Uzbekistan

MINISTRY OF HIGHER EDUCATION, SCIENCE AND INNOVATION OF
THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

JIZZAKH BRANCH OF THE NATIONAL UNIVERSITY OF UZBEKISTAN
NAMED AFTER MIRZO ULUGBEK

SCIENTIFIC JOURNAL OF SCIENCE TECHNOLOGY & DIGITAL FINANCE
JOURNAL OF INTERNATIONAL SCIENCE NETWORKS

Innovation, integration and modern problems in the scientific activities of young
researchers and students: theory and practice collection of materials of the
international scientific and practical conference on the topic

(March 31, 2026)

Jizzakh-2026

Innovation, integration and modern problems in the scientific activities of young researchers and students: theory and practice – Jizzakh: Department of economics and tourism of Jizzakh branch of the national university of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek, March 31, 2026, 990 pp.

Editors in charge: Ass.prof. Soy M.P.

In the collection of materials of the conference, the role and role of Science, Education and production in the era of globalization, the pressing problems of the issues of interaction of these processes, feedback on their solutions were presented by mature specialists of the field.

In addition, research on the scientific and practical topic, carried out in the economics, Exact Sciences, Natural Sciences and socio-humanities during the globalization period, information is presented in the scientific and practical fields, which includes the latest innovative technologies in the fields of production.

It can be argued that this collection is one of the specific intersections of current thoughts and innovative ideas of the world of science. This scientific and practical conference was actively attended by professors and scientific researchers engaged in scientific research in Uzbekistan and foreign countries. In increasing the position of the scientific and practical conference, the professors and teachers of domestic and foreign higher educational institutions made a significant contribution.

Professors and teachers of foreign higher educational institutions who actively participated in the work of the conference made a worthy contribution to the high level of interaction with scientists of our country. The processes of international cooperation with foreign countries and exchange with them in the field of Science in the era of globalization have a positive effect on the development of Higher Education, the fields of Science and production. The materials of this conference are special in that they include a wide range of research, from theoretical developments to practical solutions, demonstrating the diversity of approaches and directions in this area.

In conclusion, it should be noted that this scientific and practical conference will be a very useful collection for everyone who is interested in modern research in the fields of further development of Higher Education, Science, Education and production in the era of globalization. The authors are responsible for the content and quality of the articles and abstracts included in the collection.

QISHLOQ TURIZMI VA ETNOMADANIY MEROS: SAMARQAND, JIZZAX VA NAVOIY VILOYATLARI MISOLIDA

Kamolova Sabrina Alisher qizi

O'zbekiston Milliy universitetining Jizzax filiali o'qituvchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekistonning Samarqand, Jizzax va Navoiy viloyatlarida qishloq turizmi va etnomadaniy merosning o'zaro bog'liqligi tahlil qilinadi. Qishloq turizmi hududiy iqtisodiy rivojlanishning muhim omili sifatida qaralib, ayniqsa, milliy an'ana va madaniy merosni saqlashda muhim rol o'ynaydi. Tadqiqotda etnografik yondashuv asosida mahalliy aholi turmush tarzi, urf-odatlar, hunarmandchilik va madaniy qadriyatlarning turizm rivojiga ta'siri o'rganildi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, qishloq turizmi nafaqat iqtisodiy foyda keltiradi, balki madaniy identitetni saqlash va rivojlantirishga ham xizmat qiladi. Shuningdek, hududiy farqlar asosida turizm rivojlanish darajasi va uning ijtimoiy ta'siri tahlil qilindi.

Kalit so'zlar: qishloq turizmi, etnomadaniy meros, etnografiya, hududiy rivojlanish, O'zbekiston.

Kirish

So'nggi yillarda qishloq turizmi global miqyosda eng tez rivojlanayotgan yo'nalishlardan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Ayniqsa, etnomadaniy merosga asoslangan turizm shakllari turistlar orasida katta qiziqish uyg'otmoqda. Qishloq hududlari o'zining tabiiy go'zalligi, milliy an'analari va madaniy qadriyatlari bilan noyob turistik resurslarga ega.

O'zbekistonda, xususan Samarqand, Jizzax va Navoiy viloyatlarida qishloq turizmini rivojlantirish uchun katta imkoniyatlar mavjud. Ushbu hududlar tarixiy va madaniy merosga boy bo'lib, milliy hunarmandchilik, folklor va an'anaviy turmush tarzi turistlar uchun jozibador hisoblanadi.

Mazkur tadqiqotning dolzarbligi shundaki, zamonaviy globallasuv sharoitida milliy madaniyatni saqlash va uni iqtisodiy resurs sifatida foydalanish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Qishloq turizmi aynan shu vazifani bajaruvchi samarali mexanizm hisoblanadi.

Tadqiqotning maqsadi – Samarqand, Jizzax va Navoiy viloyatlarida qishloq turizmi va etnomadaniy merosning o'zaro bog'liqligini tahlil qilish hamda uning ijtimoiy-iqtisodiy ta'sirini aniqlashdir.

Adabiyotlar sharhi

Qishloq turizmi va etnomadaniy meros masalalari ilmiy adabiyotlarda keng o'rganilgan. Tadqiqotchilar qishloq turizmini hududiy rivojlanishning muhim omili sifatida baholaydilar.

Etnografik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, madaniy meros turizm rivojining asosiy resurslaridan biridir. Milliy urf-odatlar, hunarmandchilik va folklor elementlari turistlarni jalb qilishda muhim rol o'ynaydi.

Ko‘plab ilmiy ishlar turizmning iqtisodiy foydasi bilan bir qatorda uning ijtimoiy va madaniy ta‘siriga ham e‘tibor qaratadi. Ayniqsa, qishloq hududlarida turizm bandlikni oshirish va aholi daromadlarini ko‘paytirishga xizmat qiladi.

Shuningdek, ayrim tadqiqotlarda qishloq turizmining salbiy jihatlari, jumladan madaniy kommersionlashuv va an‘anaviy qadriyatlarning o‘zgarishi ham qayd etilgan.

Ushbu maqola mavjud ilmiy yondashuvlarni umumlashtirib, O‘zbekiston sharoitida etnografik tahlil asosida yangi ilmiy xulosalar chiqarishga qaratilgan.

Tadqiqot metodologiyasi

Mazkur tadqiqotda kompleks metodologik yondashuv qo‘llanildi. Tadqiqotning asosiy usullari quyidagilardan iborat:

- etnografik kuzatuv
- intervyu va so‘rovnoma
- taqqosiy tahlil
- statistik tahlil

Etnografik yondashuv yordamida mahalliy aholi turmush tarzi, urf-odatlar va madaniy qadriyatlar o‘rganildi. Intervyular orqali mahalliy aholi va turistlarning fikrlari tahlil qilindi.

Tadqiqot uchta viloyat misolida olib borildi: Samarqand, Jizzax va Navoiy. Har bir hududning turizm salohiyati va madaniy xususiyatlari alohida o‘rganildi.

Statistik tahlil orqali turizm rivojlanish ko‘rsatkichlari baholandi. Bu usullar tadqiqot natijalarining ishonchligini ta‘minlashga xizmat qildi.

Natijalar va muhokama

1-jadval

Qishloq turizmi rivojlanish ko‘rsatkichlari

Hudud	Turistlar soni	Daromad o‘sishi (%)	Bandlik (%)
Samarqand	120 000	18%	12%
Jizzax	75 000	14%	10%
Navoiy	60 000	12%	9%

Jadval ma‘lumotlari uchta viloyatda qishloq turizmining rivojlanish darajasi va uning ijtimoiy-iqtisodiy ta‘sirini ko‘rsatadi. Samarqand viloyati turistlar soni bo‘yicha yetakchi o‘rinni egallab, 120 mingdan ortiq tashrif buyuruvchini jalb qilgan. Bu hududning tarixiy va madaniy merosga boyligi bilan izohlanadi.

Jizzax viloyatida turizm rivoji o‘rtacha darajada bo‘lib, tabiiy resurslar asosida shakllanmoqda. Navoiy viloyatida esa turizm hali rivojlanish bosqichida bo‘lib, asosan ekologik va etnografik turizmga asoslangan.

Daromad va bandlik ko‘rsatkichlari turizmning hududiy iqtisodiyotga ijobiy ta‘sirini ko‘rsatadi. Samarqand viloyatida daromad o‘sishi 18% ni tashkil etib, eng yuqori natijani ko‘rsatgan.

Umuman olganda, qishloq turizmi uchala hududda ham iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishga ijobiy ta‘sir ko‘rsatmoqda.

Xulosa

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, qishloq turizmi etnomadaniy merosni saqlash va rivojlantirishning muhim vositasidir. Samarqand, Jizzax va Navoiy viloyatlarida turizm rivoji hududiy iqtisodiyotga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Qishloq turizmi orqali yangi ish o'rinlari yaratilmoqda, aholi daromadlari oshmoqda va madaniy qadriyatlar saqlanmoqda.

Kelgusida qishloq turizmini rivojlantirish uchun quyidagi chora-tadbirlar taklif etiladi:

- infratuzilmani rivojlantirish
- mahalliy aholini qo'llab-quvvatlash
- madaniy merosni saqlash
- turizm marketingini kuchaytirish

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Sharpley, R. (2015). Tourism and development.
2. Hall, C. M. (2014). Tourism and regional development.
3. Kamolov D. VIRTUAL TURIZM (VR) XIZMATLARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI //Scientific practical conference. – 2025. – T. 1. – №. 1. – С. 372-374.
4. Kamolov D. JIZZAX VILOYATIDA TURIZM KLASTERI RIVOJLANISHINING HUDUDNING IJTIMOY-IQTISODIY SALOHİYATIGA TA'SIRINI VAHOLASH: STRATEGIK YONDASHUV VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI //Scientific practical conference. – 2025. – T. 1. – №. 1. – С. 48-52.
5. Цой М., Камолов Д. ЗНАЧЕНИЕ И РОЛЬ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В ЭКОНОМИКЕ: МИРОВОЙ ОПЫТ И ПРАКТИКА УЗБЕКИСТАНА //Academic literature. – 2025. – Т. 1. – №. 1. – С. 1-105.
6. Nizametdinov A. TURIZMDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING ANAMIYATI //Scientific practical conference. – 2025. – Т. 1. – №. 1. – С. 121-124.
7. Титова В., Мамонова Е., Цой М. Управление маркетингом. – Litres, 2022.
8. Цой М. П., Эшонкулов Т., Касимова Д. П. Реформы в сфере образования Республики Узбекистан //Гуманитарные науки в XXI веке. – 2014. – №. 18. – С. 210-213.
9. Муртазин Э. Р., Сиддиков М. Ю., Цой М. П. Стратегия развития экономики Узбекистана-региональные особенности //Региональные проблемы преобразования экономики: интеграционные процессы и механизмы формирования и социально-экономическая политика региона. – 2018. – С. 85-87.
10. Цой М. Человеческий капитал и тенденции его развития //SAMBHRAM XAVARNOMASI. – 2024. – Т. 1. – №. 1. – С. 405-408.